

วิธีดำเนินการและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2522 จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 239 คน เป็นชาย 104 คน และหญิง 135 คน โดยใช้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานของแต่ละคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ 3 ชุด คือ

1) แบบวัดพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ผู้วิจัยใช้ "แบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" (The College Self-Expression Scale (CSES) ของจอห์น พี. กาแลซซีและคณะ (John P. Galassi et al.) ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี ใช้เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่อง "ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของนิสิตหญิง"¹ โดยได้ทดลองหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีสอบซ้ำ (Test-retest) แล้วได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 และผู้วิจัยเองได้นำไปหาความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง ด้วยวิธีวิเคราะห์ความมั่นคงภายใน

¹วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี, "ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของนิสิตหญิง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

(Internal Consistency) แบบ Coefficient alpha (α) ของกรอนบาค¹
(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

แบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัดพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกทั้งทางคำสนทนาและในการวิจัย โดยที่แบบวัดนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักบำบัด (Therapists) ในการที่จะตัดสินใจได้ในระยะเวลาสั้น ๆ ว่า คนไข้ของเขาควรจะได้รับกำหนัดให้มีการตอบสนองในลักษณะของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกในลักษณะใดบ้าง สำหรับผู้ที่ต้องการจะวิจัยเกี่ยวกับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกนั้น แบบวัดนี้ก็จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างมากในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะมาเข้ารับกำหนัด และการวัดความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลังการฝึกแล้ว ดังนั้นจึงยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการแยกบุคคลที่ไม่กล้าแสดงออกและบุคคลที่ก้าวร้าวออกจากบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกอย่างชัดเจนได้ นอกจากจะกล่าวได้แต่เพียงว่าผู้ที่ใดคะแนนต่ำกว่าแบบวัดนี้โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีการตอบสนองในลักษณะที่ไม่กล้าแสดงออก และผู้ที่ใดคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 1 S.D. ควรจะได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก² ดังนั้นในการตีความหมายคะแนนจากแบบวัดนี้ ผู้ที่ใดคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจึงเป็นผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก ส่วนผู้ที่ใดคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก็เป็นผู้ที่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก

¹ Anne Anastasi, Psychological Testing, 4th ed. (New York: Macmillan Publishing Co., 1976), p. 118.

² Galassi et al., "The College Self-Expression Scale: A Measure of Assertiveness," Behavior Therapy 5 (1974): 165-171.

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือนี้เป็นแบบวัดที่ให้รายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก 50 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบ rating scale 5 ระดับ (0 - 4) แบ่งออกเป็นข้อความทางบวก 21 ข้อ ทางลบ 29 ข้อและครอบคลุมลักษณะ 3 ประการของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก คือ

1. พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกทางคานบวก (Positive assertiveness) ซึ่งได้แก่ การแสดงความรักใคร่ชื่นชมยินดีการแสดงความเห็นด้วย

ตัวอย่างเช่น 1. ถ้าเพื่อนทำอะไรให้คุณ คุณจะบอกให้เขาทราบว่าคุณซาบซึ้งเพียงใด

2. ถ้าเพื่อนของคุณแต่งกายด้วยชุดใหม่ซึ่งคุณเห็นว่าสวย คุณจะบอกให้เขาทราบว่าเขาแต่งกายสวย

2. พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกทางลบ (Negative assertiveness) ซึ่งได้แก่ การแสดงความรู้สึกโกรธ การแสดงไม่เห็นด้วย

ตัวอย่างเช่น 1. เมื่อคุณโกรธบิดามารดา คุณกล่าวอกให้พยานทราบ
2. ถ้าคนที่คุณเคารพนับถือแสดงความคิดเห็นซึ่งคุณไม่เห็นด้วย

อย่างยิ่ง คุณกล่าวที่จะโต้แย้งตามเหตุผลของคุณ

3. การปฏิเสธตนเอง (Self denial) ซึ่งได้แก่ การขอโทษขอโพยมากเกินไป การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากเกินไป

ตัวอย่างเช่น 1. คุณมักจะขอโทษขอโพยมากเกินไป
2. ถ้าเซลส์แมนนำสินค้าซึ่งคุณเห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะซื้อมา

เสนอขายแก่คุณ คุณรู้สึกลำบากใจที่จะกล่าวปฏิเสธ

การตอบ

ผู้ตอบแบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย จะตอบข้อความทั้ง 50 ข้อ โดยการกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง "ทุกครั้ง" "บ่อยครั้ง" "บางครั้ง" "นาน ๆ ครั้ง" หรือ

"แพมไมเคย์" ซอลละ 1 ของ

การตรวจให้คะแนน

<u>เลือกตอบ</u>	<u>ข้อความทางบวก</u>	<u>ข้อความทางลบ (R)</u>
ทุกครั้ง ให้	0 คะแนน	4 คะแนน
บ่อยครั้ง ให้	1 คะแนน	3 คะแนน
บางครั้ง ให้	2 คะแนน	2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง ให้	3 คะแนน	1 คะแนน
แพมไมเคย์ ให้	4 คะแนน	0 คะแนน

ข้อความทางบวกได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 10, 12, 14, 17, 18, 24, 28, 32,

33, 34, 37, 38, 39, 44, 47 และ 50

ข้อความทางลบได้แก่ข้อ 3, 6, 8, 9, 11, 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25,

26, 27, 29, 30, 31, 35, 36, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 48 และ 49

การคิดคะแนนรวม

คะแนนรวมคิดโดยการรวมคะแนนทั้ง 50 ข้อของผู้ตอบแบบวัดเข้าด้วยกัน เป็นคะแนนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกของผู้ตอบแบบวัดแต่ละคน

2) แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ผู้วิจัยใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์ (Rubin's Self-Esteem Scale) ของโรเจอร์ รูบิน (Roger Rubin) ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย ดร.พรหมทิพย์ เกกะนันท์ และถวิล น้อยสุวรรณ โดยที่กาญจน์ แกล้วทอง ~~ผู้ซึ่งนำแบบวัดนี้ไปใช้ในการวิจัย~~ เรื่อง "การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช"¹ ได้ทดลองหาความเชื่อมั่นด้วยวิธี วิเคราะห์ความมั่นคง

¹กาญจน์ แกล้วทอง, "การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช" (ปริญญาบัตร การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2522), หน้า 23.

ภายใน (Internal Consistency) แบบ Coefficient alpha (α) ของ
ครอนบาค (Cronbach) แล้วไคค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .75 และ
ผู้วิจัยเองก็ได้นำไปหาไคค่าความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่งด้วยวิธีเดียวกันนี้ ไคค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .88

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือนี้เป็นแบบวัดที่ให้รายงานตนเอง ประกอบด้วยข้อความ 62 ข้อความ
แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (Self concept) จำนวน 30
ข้อ เป็นแบบเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ

- ตัวอย่างเช่น
1. ฉันเป็นคนที่ไวใจได้
 2. ฉันเป็นคนที่ถูกกลั่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem Scale)
จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ rating scale 4 ระดับ (ก - ง)

- ตัวอย่างเช่น
1. ฉันเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น
 2. ขณะนี้ฉันรู้สึกกว่าตนเองเป็นคนไร้ประโยชน์

ตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ (Self concept rating) จำนวน
22 ข้อ เป็นแบบ rating scale 5 ระดับ (1 - 5)

- ตัวอย่างเช่น
1. ฉันเป็นคนเกียจคร้าน
 2. ฉันเป็นคนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น

การตอบ

ผู้ตอบแบบวัดอัตมโนทัศน์ จะตอบข้อความทั้ง 62 ข้อ โดยแบ่งการตอบออกเป็น
3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ตอบโดยการกาเครื่องหมาย \times ลงบนตัวอักษร "ใช่" หรือ "ไม่ใช่"
ข้อละ 1 เครื่องหมาย

ตอนที่ 2 ตอบโดยการทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่แสดงว่า "เห็นควยอย่างยิ่ง" "เห็นควย" "ไม่เห็นควย" หรือ "ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง" ข้อละ 1 เครื่องหมาย

ตอนที่ 3 ตอบโดยการทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลขที่แสดงว่า "ไม่เคยเลย" "ไม่บ่อยนัก" "บางครั้ง" "บ่อยครั้ง" หรือ "ตลอดเวลา" ข้อละ 1 เครื่องหมาย

การตรวจให้คะแนน

ตอนที่ 1 ข้อต่อไปนี้ถ้าตอบ "ใช่" ได้ 2 คะแนน ถ้าตอบ "ไม่ใช่" ได้ 1 คะแนน ข้อ 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 21, 24, 26, 28 และ 30

ข้อต่อไปนี้ ถ้าตอบ "ไม่ใช่" ได้ 2 คะแนน ถ้าตอบ "ใช่" ได้ 1 คะแนน ข้อ 1, 2, 3, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27 และ 29

ตอนที่ 2 ข้อต่อไปนี้ ถ้าเลือกตอบ ก. หรือ ข. ได้ 2 คะแนน ถ้าเลือกตอบ ค. หรือ ง. ได้ 1 คะแนน ข้อ 31, 32, 34, 36 และ 37

ข้อต่อไปนี้ ถ้าเลือกตอบ ค. หรือ ง. ได้ 2 คะแนน ถ้าเลือกตอบ ก. หรือ ข. ได้ 1 คะแนน ข้อ 33, 35, 38, 39 และ 40

ตอนที่ 3 จะให้คะแนนในแต่ละข้อตามตัวเลขคำตอบที่เลือก เช่น ถ้าเลือกคำตอบ 1 จะได้ 1 คะแนน หรือถ้าเลือกตอบ 4 จะได้ 4 คะแนน เป็นต้น ยกเว้นข้อ 50, 56 และ 59 จะให้คะแนนตรงกันข้าม เช่น ถ้าเลือกตัวเลขคำตอบ 5 จะได้ 1 คะแนน ถ้าเลือกคำตอบ 2 ก็จะได้ 4 คะแนน เป็นต้น

การคิดคะแนนรวม

คะแนนรวมคิดโดยการรวมคะแนนทั้ง 62 ข้อของผู้ตอบแบบวัดเข้าด้วยกัน เป็นคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ตอบแบบวัดแต่ละคน

3) แบบวัดความวิตกกังวล

ผู้วิจัยใช้แบบวัดความวิตกกังวล ซึ่งแปลและเรียบเรียงจาก The Self-

Rating Anxiety Scale (SAS) ของวิลเลียม คัมปลิว. เค. ซุง (William W. K. Zung) ซึ่งสามารถวัดได้ทั้งความวิตกกังวลโดยทั่ว ๆ ไป และความวิตกกังวลในแง่ที่เป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพหรือสภาวะทางอารมณ์หรือลักษณะเฉพาะของความวิตกกังวลที่ใช้กันในทางคลินิก ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบวัดที่ให้รายงานตนเอง ประกอบด้วยรายการ 20 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบ rating scale 4 ระดับ (1 - 4) เกี่ยวโยงกับลักษณะเฉพาะของความวิตกกังวลที่ถือได้ว่าเป็นอาการหรืออาการแสดง ซึ่งได้มีการจัดลำดับไว้อย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าเป็นอาการของความวิตกกังวล ข้อระบุมที่ใช้วัดอาการดังกล่าวครอบคลุมถึงลักษณะอาการทั้งทางกายและอารมณ์ดังนี้

- ด้านอารมณ์ ได้แก่ ความกระวนกระวาย ความกลัว ความหวาดหวั่น
ตัวอย่างเช่น 1. ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวโดยไม่มีเหตุผลแต่อย่างใดเลย
2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าทุกอย่างเรียบร้อยดีและไม่มีเรื่องร้าย

เกิดขึ้น

- 3. ข้าพเจ้าตกใจง่ายหรือรู้สึกตื่นตระหนก
- ด้านร่างกาย ได้แก่ นอนไม่หลับ หัวใจเต้นแรง คลื่นไส้และอาเจียน
ตัวอย่างเช่น 1. ข้าพเจ้าหลับง่ายและหลับสบายตลอดทั้งคืน
2. ข้าพเจ้าไม่สบาย เวียนศีรษะ
3. ข้าพเจ้าไม่สบาย บวมท้อง และอาหารไม่ย่อย

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ก่อนที่จะนำแบบวัดความวิตกกังวลมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทดลองหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีวิเคราะห์ความมั่นคงภายใน (Internal Consistency) แบบ Coefficient alpha (α) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70 ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เครื่องมือนี้น่าจะมีความเชื่อถือได้พอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยได้

✓ การตอบ

ผู้ตอบแบบวัดความวิตกกังวล จะตอบข้อความทั้ง 20 ข้อ โดยการกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่เลยหรือเป็นเวลาเล็กน้อย" "เป็นบางเวลา" "เป็นเวลานานพอสมควร" หรือ "เกือบหรือตลอดเวลา" ข้อละ 1 ข้อ

การตรวจให้คะแนน

เลือกตอบ		ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เลยหรือเป็นเวลาเล็กน้อย	ให้	1 คะแนน	4 คะแนน
เป็นบางเวลา	ให้	2 คะแนน	3 คะแนน
เป็นเวลานานพอสมควร	ให้	3 คะแนน	2 คะแนน
เกือบหรือตลอดเวลา	ให้	4 คะแนน	1 คะแนน

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18

และ 20

ข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 5, 9, 13, 17, และ 19

✓ การคิดคะแนนรวม

คะแนนรวม คิดโดยการรวมคะแนนทั้ง 20 ข้อ ของผู้ตอบแบบวัดความวิตกกังวล เข้าด้วยกันเป็นคะแนนความวิตกกังวลของผู้ตอบแบบวัดแต่ละคน

การดำเนินการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนคล่องใจเครื่องมือ โดยการนำแบบวัดแต่ละฉบับไปให้บัณฑิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2522 ชายและหญิง จำนวน 50 คนตอบและหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีวิเคราะห์ความมั่นคงภายใน (Internal Consistency) แบบ Coefficient alpha (α) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏดังนี้

แบบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

แบบวัดค่านิยมทัศนคติมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

แบบวัดความวิตกกังวลมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .70 ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ น่าจะมีความเชื่อถือได้พอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยได้

2. ชี้นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ด้วยการนำแบบวัดทั้งสามฉบับ ไปให้นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้รับเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า โดยได้ชี้แจงวิธีการตอบในชั้นเรียน และให้นักศึกษาตอบโดยมิได้จำกัดเวลา เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็ตรวจให้คะแนน เพื่อนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ที่ของการตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ก็นำมาวิเคราะห์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งมีสูตรว่า¹

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r เป็นค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y

$\sum X$ เป็นผลรวมของผลการวัดจากตัวแปร X

$\sum Y$ เป็นผลรวมของผลการวัดจากตัวแปร Y

$\sum XY$ เป็นผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

$\sum X^2$ เป็นผลรวมของกำลังสองของ X

$\sum Y^2$ เป็นผลรวมของกำลังสองของ Y

¹ Glass and Stanley, Statistical Methods in Education and Psychology, (New Jersey: Prentice-Hall, 1970), pp. 109-113.

N เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

หากความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ความวิตกกังวล และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแบ่งการหาคาสหสัมพันธ์ออกเป็น 3 คู่ตามลำดับ ดังนี้

- คาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกกับคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

- คาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกกับคะแนนความวิตกกังวล

- คาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความวิตกกังวลกับคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

แล้วนำคาสหสัมพันธ์ที่ได้ไปทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยสูตร ดังนี้¹

$$Z = \frac{Z_r - Z_a}{1/\sqrt{N-3}}$$

เมื่อ Z_r เป็นค่า Z ที่แปลงมาจากค่า r_{xy} ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ Fisher's Z-Transformation

Z_a เป็นค่า Z ที่แปลงมาจากค่า a ซึ่งเป็นค่าของ P_{xy} ใน

Null Hypothesis (H_0)

N เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

¹ Ibid, pp. 308-310.